

Prioratus animarum curam habens Communilitati unitus.

1. Prior cum animarum cura assentiri non potest Beneficium sum simplex redditus, ut unianus Doctrina Christiana Communica- tio, que se passum pollicetur, ut ille, quod vixerit, uni- verso redditus generatur.

2. Si Episcopus, eo invito, & Parochianis agro serentibus, id mutationibus eadem conservare, debet Parochus omnibus Juris rationibus eidem se opponere.

3. Audiendi esse in hac fatti specie Parochiani;

4. Si uno fieri, Beneficium imperiale foret.

Q U E S I T U M .

IN Prioratu campestris, atque animarum curam habentes, qui libras annas milles ducentas reddit, fundi sunt Congregationis Doctrinae Christianae Missionarii numero quatuor, qui ibidem residere, singulis per annum diebus Dominici concionari, tribusque verba tempesatis mensibus se in alias alii Parochias fundatione recentitas Missionis gratia conferre debent;

Hui Missionarii secundum in animo reputantes Prioratum si- bi validum commodum fore, tum quia elegans obtinet domicilium, hortum, ac septa loca, que ab ipso pendent, tum quia ipsi Missioni vacantes, uno eodemque tempore Parochies deferuntur, quamobrem eorum redditus non medio- criter augeretur, ipsius remanenter libra decem mille, quas dominum & Ecclesiam confruendi gratia receperunt; Priori proponunt, ut sibi Parochianis cedat; omnem ei redditum, quo ad viuis fuerit, offerentes, ne congrua quidem portione ob Parochie servitum sibi refervata.

Ocurredit huius Parochie rationes in utramque partem, quibus eius animus in diversa trahitur;

I. In hoc negotio suum inventit temporale commodum, quoniam rectum suum percipierit, nihil agens, quocunque liberius, se contire, & quicquid arriserit, amplecti poterit.

II. Inventi & spirituale commodum Parochia sua, quippe que melius administrabitur, quandoquidem quatuor ac fortasse sex, aderunt Presbyteri ejus servitio addicti, sicutemque idonei, atque solliciti, cuiusmodi presumi potest eis Congregatiois alios fore; quibus etiam Superiori vigilabunt, eos mutari, qui non satis in officio le continentur.

At ex alia parte Ecclesia Parochiarum naturam inverti- probabit; atque adeo (a) Tridentina Synodus mandat, ut, si que mutare fuerint, in primitum restituantur, id quod identem, atque adeo quotidie fit, atque in hac ipsa Ecclesia decim & amplius Parochie redintegrare sunt, sublata feueratio Prioris a Parochia; qua omnia contradicitoris Tolosensis Senatus Recrispsit firmata sunt; addi illud potest, ejusmodi separations divino ac naturali Juri adversari, quoniam qui purus putatque Prior remanet, maiorem proutiam partem sine ullo labore percipit.

Vero si in nonnullis casibus, he mutations ob graves causas peti possunt, contra stant in hac fatti specie rationes multe. Etiam I. Magnopere Parochianii repugnant, parati nihil intentantes relinqueret, ut id impedit. II. Suo Pastore contenti sunt. III. Eorum Parochia est admodum tenuis, & unus idemque Sacerdos, qui sibi non debet, citius, quam si plures fuerint, eorum animos sibi devinct. IV. Quo plures aderunt sustentandi, ex magis eleemosyna diminueruntur. V. Religiosi, quarum exigua sit numerus ruri quidem, remissione ac depravacione admodum obnoxii sunt.

Quaritur ergo I. An Prior, qui & Parochus, de quo dicimus est, huic mutationi, integrum redditu sibi reservato, tutus conscientia assentiri possit?

II. An refragari ipse debet, etiam Episcopus mutationi patrocinaretur?

III. Quid ejus impedienda gratia facere debet?

IV. Quomodo debent in hujusmodi negotiis Parochiani ipsi se gerere?

V. An non, hujus Prioratus natura in Beneficium simplex conversa, devolutum timendum foret? Ad quod quidem ut respondeant, Sorbona Doctores rogantur.

Concilium Conscientiae subscriptum censet, nisi causa, quem- obrem Parochia, cuius in explicatione facta est, mentio Chri- stiana Doctrinae Parochibus unitari, ejusque fructus omnes Ti- tulari, quod vixerit, referuntur, aut eadem Parochia in viis est, primitus Parochus sit, Doctrinæ Patres Vicari perpetui; quia nempe Canonum & Ecclesiæ menti repugnat, citra graves causas Beneficiorum naturam & foundationem ma- tari, quales cause feruntur Ecclesiæ necessitas, aut longe maxi- ma utilitas, Itaque Tridentina Synodus Monasteriorum uniones fieri vetat, nec Parochias in Beneficio simplicia converti pa- turuntur: (b) Statutus sancta Synodus, ut Ecclesiæ Beneficia fa- cultaria, quocunque nomine appellentur, que curam animarum ex prima ratione institutione, nec alijs quocumque reuinunt, illa deinceps in simplex Beneficium, etiam assignari Vicario pa- petuo congrua portione, non conservantur, non obstantibus quibus- quis Declaratio, quibus ejusmodi separations prohibentur, & inter alias unam laudat in hæc verba: Parochialis Ecclesia in simplex Beneficium converti non posse; quod intelligendum est in aliquam partem fructuum ipsius Parochialis. (d) Adhuc senten- tia Riccius & Barboli in appellatione Synodi locum.

Quoniam porro Ecclesiæ necessitas aut utilitas minime pos- stat, prout in Explicatione declaratum est, ut ejusmodi Parochia a Prioratu sejngatur, atque ita hic quidem Beneficium simplex evadat, ea proinde mutatio pro viribus impe- dienda. Sequitur ex haec tenus dictis, ad propositas difficultates ita responderi possit.

I. Priorum Parochiū non posse tutu conscientia ei mutationi assentiri, ac si alienis rebus, retento, quod vixerit, omni- redire, videri Ecclesiæ bonum suo privato commido postib- le, id quod maxime vituperanda cupiditatis effectus est, & iis, qui de re cognoscere, scandalo forst.

II. Parochi sibi, huius, si ita loqui licet, simplificationi re- luctari, atque in hoc negotio animi a terrenis rebus alieni, longeque magis de Parochia sua quam de proprio bono foli- ci exemplum probare.

III. Quoniam Autors nonnulli contendunt in unionis casu Ordinarium non teneri Titularis consensum petere, quia non videat ejus interest quod Parochie redditum, qui ei, dum vixerit, integer relinquatur, & quia non nisi post ejus mortem uno sortiri debet effectum suum; non eadem tamen hi- ratio est, quoniam vel vivente Parochio proponitur hujus Parochia in Beneficium simplex converti. Præterea ex regula usque est, ut Parochi appellantur, antequam eorum Parochia Communali unitantur; qua de re Fevertus (e) confitit potest. Quoniam si hujus Parochi Episcopus mutationem hanc aggregatur, Parochus, cum suum ei animus, qua per eum, obtervantia significaverit, oppositionem suam exhibet, si forte illi progrederi voluerit; sed imprimitus cognoscere debet de præcepto quod quod ejusmodi negotia in ipsius Provincia servatur.

IV. Quoniam pro certo porit Parochio refragandi ejus ef- fe, per Appellationem ad Metropolitanum, vel per Appellationem tamquam abusus debet sibi consulere, atque ostendere nullam fatis iutam-causam suppetere, quamobrem ejus Parochia natura mutetur, & ex ipsa Beneficium simplex confi- tuatur.

V. Non expectatur, si strite loqui velimus, Parochianii conuersus, cum de Parochiarum unione agitur; ut enim Rebuffus sit, plebs plorans certas coesæ propria commoda (f) Quia tamen graves causæ Populi præsto sunt, cur Parochia, de qua agitur, unioni se opponat, dignus proinde est, qui au- diatur. Hic Rebuffus ibidem subdit, de Parochianis verbis fa- ciens: Audientur tam, si causam rationabilēm allegentem impedi- neam unionem fieri. Hæc quoque Feverti logo laudato sententia est.

VI. Denique devoluto locus est; Prioratus enim animarum curam adjuncta habens imperialis fore, si Parochus & Epis- copus in id conspirarent, ut eum simpliciter redderent, & nego- giorum ad exitum perducerent. Ratio in promptu est, quia nempe per Titularis dissimilem in manu Patrium Doctrinae Christiane conferetur vacans, & hi quidem cum possidere omni- nino non possint, quem scilicet illegitima ratione contra Ecclesiæ & Canonum mentem, quemadmodum dictum est, obvi- nuerunt.

Decimum Parisis hac die 7. Januarii an. 1700.

G. Fromagan,

V. o.

(a) Concil. Trid. sess. 25. c. 16. de Reform.

(b) Conc. Trid. sess. 24. c. 13. de Reform. & sess. 25. cap. 16.

(c) Garcias part. 12. cap. 2. n. 18. de Benef.

(d) Riccius Tom. 2. refol. 383.

(e) Fevert. lib. 2. cap. 4. n. 26.

(f) Rebuffus Glos. 11. n. 11. de unione in praxi.

Votum, definitè D. Thoma, (a) est promissio deliberata Deo facta de aliquo meliore bono. Promissio est; non simplex deliberatio. Hinc Innocentius III. consultus ab homine, qui cum egrotaret, seque mor- ti proximum esse timeret, ita locutus fuerat: haud hic diu confitam. Religionis sibi propofita: respon- dit, eum, si non nisi simplicem deliberationem ediderat, non teneri, quod statuerat, implere. Additur, deliberata; quamobrem qui circa deliberationem atque inconsulto Vota existunt, non tenentur eadem im- plere, quia deliberationis defectu proprie dicta Vota non sunt. Deo fit promissio hæc, quia Votum Actus est Religionis, cuius Actus omnes ad Dei cultum tendunt. Denique eadem promissio de aliquo meliori bono est, de majori scilicet bono, quam illud est, quod facere debemus, ut salvi simus, vel quod nobis de necessitate salutis necessarium est, ut ait S. Antoninus. Dividitur Votum, (b) I. In absolutum & conditionatum; II. In reale, personale, & mixtum, videlicet reale simul & personale; III. In Votum sim- plex, & soleme.

Absolutum Votum illud est, quod fit nulla apostola conditione; conditionatum est illud, quod non obli- gat, nisi conditio, qua ei addita est, completa fuerit. Reale Votum est, quod materia loco res habet extra nos existentes, cuiusmodi sunt temporalia bona; ut cum certa quadam summa Pauperibus tribuenda promittitur. Personale est, cuius materia persona nostra, nontraque actiones sunt; exempli causa dum quis factorum Ordinum suscepit, aut Religiosa Professione Deo atque Altaris ministerio se dedit & conse- crat, aut Deo promittit se peregrinatione aliquam suscepit, jejuniu vel oratione vacaturum. Votum mixtum, nempe reale simul & personale tamquam materiam habet actiones personales nostras, ac nostra pariter bona; ut si quis voveret se invisum Sacrum Beatae Virginis de Lieze in Picardia, & certum aliquod ornamentum ibi oblatum.

Celeberrima est Voti divisio in simplex & soleme. Sed hoc posterius duplices est generis; primum est, cum in Religione approbata Professio sit; alterum, idem tacitum Votum est illud, quod fit castitatis, dum Subdiaconatus Ordo suscipitur. Cetera omnia Vota simplicia sunt, seu publice seu privatim fiant, ore, vel animo, ut ex Canone Quod Votum, (c) quem S. Antoninus laudat, facit intelligi.

Vota ante perfectum rationis ultum edita nulla sunt; atque eadem est Votum ratio, quæ omnino libera non sunt, aut quæ minus & facta vi sunt extorta. Duo tamen gravis metus metus genera sunt distinguenda; metus unus ex naturali seu interna aliqua causa est, cuiusmodi est mortis timor ex aliquo morbo produ- citus; naufragii ex tempestate; Inferorum ex propriorum criminum cognitione proveniens; timores hi ob aliquam naturalem seu internam causam coorti Vota nulla & invalida minime reddunt. Hæc Innocentii III. decisio est relata in Canone, sicut robis (d).

At metus alius, qui ex causa extrinseca, & non libera provenit, cuiusmodi est timor, quem pater in- currit filiæ, dum ei mortem minitatur, nisi Religionem amplectatur, Vota reddit nulla & invalida, ex doctrina Capitis Perlatum, ubi Alexander III. (e) mandat, ut mulier, quæ post Professionem in Religio- so Ordine emissam nupisit, ad Monasterium suum redire cogatur, si nempe probetur eam non id feci- se mortis timore percaelam, vel postquam edita Vota suæ sponte fitimaverit; atque ita si profiteri coa- ceta sufficit, ad velum; quod matrimonii causa depositum, recipiendum compellenda non est. Eam por- tu ratione affecta Glosa in Cap. Abbas, quod Deo per Votum promissa res, quæ nullo præcepto facien- da præscribitur, & quæ supererogationis & consilii ratiæ est, cumulatissima cum libertate fiat ne- cessaria est.

Ante atrox annum decimum sextum nemo potest per solemne Votum Religioni se addicere, ut alibi dictum est, cum de Religiosa Professione verba fieren.

Puer ante annos quatuordecim, & Puella ante duodecim nequeunt Voto simplici, quod revocari ne- queat, contra parentem, in nomibus quidem contra Tutorum voluntatem se se obligare. Ante hanc atra- tem emissa Vota nulla sunt cognitionis & deliberationis defectu. Fieri tamen potest, inquit D. Thomas, ut ob naturales dispositiones, quæ humanis Legibus non subduntur, in aliquibus rationis ultius anticipetur; qui quidem se obligare possunt aliquo Voto simplici, quamvis ipsi se solemnibus Religionis Votis obligare non possint, quia Ecclesia, a cuius auctoritate solemne Votum suam omnem vim roburque mutuat, ad ea suas Leges exigit atque conformat, quæ universim fere ita se habent, non ad ea, quæ non nisi raro contingunt.

Uxor ante annos quatuordecim, & Puella ante duodecim nequeunt Voto simplici, quod revocari ne- queat, contra parentem, in nomibus quidem contra Tutorum voluntatem se se obligare. Ante hanc atra- tem emissa Vota nulla sunt cognitionis & deliberationis defectu. Fieri tamen potest, inquit D. Thomas, ut ob naturales dispositiones, quæ humanis Legibus non subduntur, in aliquibus rationis ultius anticipetur; qui quidem se obligare possunt aliquo Voto simplici, quamvis ipsi se solemnibus Religionis Votis obligare non possint, quia Ecclesia, a cuius auctoritate solemne Votum suam omnem vim roburque mutuat, ad ea suas Leges exigit atque conformat, quæ universim fere ita se habent, non ad ea, quæ non nisi raro contingunt.

Sed spectaculo, ut ad suscipiendas peregrinationes, ad surgendum noctu orandi gratia &c. Ad ea tamen obligare se potest, que cum ceteris ejus officiis cohærente possunt: causa exempli ad Sacramentorum susceptionem,

ad Spectaculorum fugam; idemque feniendum de Servo, qui Votum cum domini servitio pugnans emit- teret. Verum hæc omnes personæ ipsæ tenentur Votum implere, si is, a quo pendent, expellunt aut ta- citum confessum præberunt. Si ergo porro in ejusmodi negotiis occurrit dubitatio, consulendi sunt idonei, & a partium studio alieni Doctores.

Non facile atque ex levitate quadam edenda sunt Vota; consilio magna circumspetione opus est, quia, ut loquitur sacra Scriptura Eccles. cap. 5. multo satius est Vota non fieri, quam facta non implere. D. Augustinus (f) in quadam Epistola obligationem declarat implendi Vota simplicia, quæ edita sunt. Quia vovisti, inquit, temeritatem obligavisti, nec amplius licet te contra facere. Ante quam te Voto obligares, licet tibi in eo, in quo eras, tametsi minus perfecto, statu consilere, quamvis non si magni facienda libertas, quæ ab eo, quod debemus solvendo, magnoque inde lucro percipiendo nos eximit; at in praesentia, quia tua te promissio coram Deo obligat, non ego te ad magnam perfectionem traho, cum ad pro- missa facienda compello, sed a magno peccato retraho; neque enim talis, si non nisi, quod vovisti, face- res, qualis fuisse, si Votum omnino non edidisti, &c.

Hæredes non semper tenentur implere Testatorum Vota, ut si sint personalia, verbi causa peregrinationem aliquam conficiendi, Religionem suscipiendo, jejunando, continentiam servandi. At si ea Vota realia sint,

& tra-

(a) S. Thom. 2. 2. q. 88. art. 1. & 2.

(b) S. Antonius part. 2. tit. 11. c. 1. §. 8.

(c) Canon. Quod Votum. De Voto in test. apud S. Antonius.

part. 2. tit. 11. c. 21.

(d) Canon. sicut vobis. De Regularibus, & transiuntibus ad Re-

ligionem.

(e) Canon. sicut vobis. De Regulari, & transiuntibus ad Religionem.

(f) S. August. Ep. 45. Ad Armenianum de contemptu mundi.

Lament. Tom. II.

& tradenda re aliqua contineantur, ea quidem heredes ejus, a quo sunt edita, quicunque; antequam eadem exequeretur, occupabunt, implere debent ut proinde si pauperibus aut Ecclesia certam pecuniam summan se daturum voverit pater, filius, ad quem ejus devenit hereditas, Votum illud perficere tenetur. Id romanis verbis Moguntina Synodus definivit.

Inter irritationem Voti, ejusdemque mutationem seu dispensationem non parum intereat. Irritari Votum nihil est aliud, quam nullum reddi, ejusque implendi obligationem de medio funditus tolli. Probat id D. Thomas (a) ex Numerorum Libro, in quo puella, quae in patris potestate est, & nondum pubertas attamen attigit, dicitur non teneri Votum, quod emisit, implere, nisi pater assensum praebat. In Voto dispensari nihil aliud est, quam declarari illud implendum non esse, quamvis non temere editum fuerit, quia nempe aliqua deinde circumstantia suborta est, qua illud malum aut inutile redditur, aut etiam fit, ut alii cuius majoris boni obstaculum atque impedimentum evadat. Arque ita quidem dispensatio Voti, ejusque irritationem magnopere discrepant, quia dispensatio non supponit nullum aut inefficax Votum suffice, sed illud nullum reddit ob causas, quae post ipsius emissionem coarta sunt. At e converso Votum irritari est declarari, non id omne, quod ad Votum validitatem necessarium erat, servatum suffice. Denique cum Praelatus haud declarans Votum ejusmodi esse, ut impleri non debeat, tantum rem votum promissum cum alia comutat, id quidem Voti dicitur commutatio.

Qui Voto, quod edidit, implendo non est, statum, in quo versatur, Superiori patescere debet; & tunc Superior aut Votum mutat, aut in eo dispensat, prout ei magis expedire visum fuerit. (b) Licit in Voto dispensare; quod ita ostenditur ex D. Thoma. Votum est boni promissio; fieri autem potest, ut qui eam promissionem edidit, in iis deinde circumstantia versetur, in quibus eamdem perficere nequeat, quin malum faciat, aut majoris momenti bonum omittat; tunc ergo necesse est, ut vel in promissione cum eo penitus dispensetur, vel promissum bonum cum alio, quod cum ceteris voventis officiis coherere possit, commutetur. Qui porro promisit, sui ipsius iudex esse non deber. Ad Praelatum ergo configuat, neesse est.

Vota mutandi, vel in iis dispensandi facultas ad eos pertinet, qui in Ecclesia ligandi ac solvendi potestate per suæ quisque Jurisdictionis gradu, & pro Ecclesia ipsius limitationibus accepérunt. Papa potest per universam Ecclesiam in Votis iis dispensare, quorum dispensatio Ecclesie commissa est, quia non aliquis peculiariis Provinciae terminis definita est ejus auctoritas; sed ubique obtinet ipsius Jurisdictione, ita tamen ut iuxta Canones agere debet. Episcopi non nisi in propriis Diocesis ea gaudent potestate, eaque quoad illa tantum Vota uti possint, quorum dispensatio non est Summo Pontifici reservata. Votorum dispensatio, quae summo Pontifici reservata non est, reservata est Episcopis. Nullus itaque Presbyter citra peculiarem facultatem in Voto dispensare, vel illud mutare potest. Neque ejusmodi dispensationes concedenda sunt, nisi cum gravis ratio propto est. Secus dispensatio est diffitatio & prævaricatio potius quam dispensatio, ut D. Bernardus (c) in suo de Confederatione Libro docet.

Hac de causa Alexander III. interrogatus, an peregrinationis Vota in alias elemosynas, vel in aliqua alia pietatis opera pro rerum ac temporum ratione converti possent, respondit (d) a Praelato pendere personarum qualitatem, & commutationis causam sedulo atque accurate perficere, nempe cognoscere, an ob infirmitatem, magnas divitias, aliasque causas legitimas elemosynæ, quibus ea Vota compensare est animus, sicut opus melius, ac Deo gratius; & ita quidem Episcopum deinde dispensationem concedere seu denegare debere. Ratio, quam afferit D. Thomas, ea est, quia spiritualis Praelati potestas ei ad satisfactionem, ut loquitur D. Paulus, non ad destructionem concessa est.

PAUPERTAS, PROFESSIONE, Vide PROPRIETAS. RELIGIOSI ET RELIGIOSÆ.

C A S U S I.

An ad reale Votum implendum heredes obligantur.

¹ Gravis in eo veritur difficultas, an reale Votum heredes obligat, deductis prius ero alieno & legitima.

² Illi quidem non videntur ad illud obligari, nisi per Votum factum promissio occurrit in Testamento Defuncti, qui promissum post mortem suum faciendum mandaverit.

Q U A E S I T U M .

Cum Maria Titii filia gravi morbo ex aliquo tempore laboraret, Pater ejus pristine valetudinis obtinenda grata, Votum edidit, fei quotannis libras centum, quādiū illa erogaverit, in pauperes ergaeratum. Illa post annos octo convuluit, & biennio post, quam ea convalescet, Pater occubuit. Cum admodum accuras est, accepta & expensa omnia in Codicem referat. Post ejus mortem heredes codicem spenderunt, & ab eo erogatum quadriennium spatio librum centum elemosynam conseruent, at eam quatuor alii morbi anni erogatum suffit non vident, arque adeo perfusum habent eam quatuor annis postrem erogatum non suffit.

Queritur, ut heredes in conscienti foro teneantur dicta elemosyna quodam quadriennium hoc satisfacere? Teneri quidem videntur, quia illud reale votum est; jam vero interpersonale & reale votum id discrimini intercedit, quod illud non nisi voventem obligat; cuiusmodi sunt exempli causa junia, ceteraque corporis macerationes; & ab eo tantum, ut

(e) S. Thom. 2. 2. q. 88. art. 8. in argum.

(f) Idem 2. 2. q. 88. arti 10.

illud edidit, impleri potest; cum contra realis Votum obligatione ad heredes transeat. Quamobrem Votum, de quo queritur, utpote reale, cum a Titio per eos quatuor posteriores annos impliuit non fuerit, ab heredibus perficiatur necesse est.

Verum enim vero videntur heredes ad hanc elemosynam non obligari; & ratio quidem in promptu est. Nempe convenit inter omnes, etiam heredes votis realibus obligari, cum voventes, quorum illi hereditate gaudent, iis minime satife- cerunt; at confit, operet, eos, quorum heredes sunt, ea Vota edidisse quodam illud tempus omne, quo eadem ab ipso impleta non suffit consideratur. Porro in hac hypothese hanc firmum, confitande est quodam eis quatuor postrem annos Votum a Patre editum suffit; quin potius pro negante parte fiat praesumptio. Sane Votum a Titio ad annos aliquot editum suffit constat; sed vorum hoc communis significacione accipiens est. Volut ille, quod promittens in ejusmodi facti specie velle confitit; neque is rem immodecum velle confitit, nisi probations prosto sint. Jam vero quid demum considerari est? Namvis ejusmodi Vota sunt ad annos aliquot, ad duos, tres, aut quatuor, quia non præsumunt morbum diutius durare posse, preferunt cum gravis est, confitetur nempe futurum, ut erogatus amorum paucorum spatio vel moratur, vel convalescat. Et ergo vase simillimum Titii non creditur sibi obligare quodam annos plures, quam quibus elemosynam erogavit; ac proinde ejus heredes eam quodam his quatuor posteriores annos erogare non tenent, quoniam eo quatuor postmodum obligatio non amplius vigebat. Titii fediditas ac probitas praesumptio hujus argumentum supradictum est; neque vero credibile est, eum hinc elemosynam ministrasse, si credidisset, se votum suum quodam id tempo

(g) S. Bern. lib. 1. de consider. c. 4. & lib. de precept. & dispens. c. 5.

(h) Cap. 1. de Voto & Voti redemptione.

ris edidisse. Negari falso non potest obligationem hanc magnopere dubiam esse; in dubio autem heredes ad dictam electionem obligandos non videri; nimilior potior est casus possidentis.

R E S P O N S I O .

Confidimus Conscientia subscriptum censet, pergravem in everti difficultatem, an reale Votum heredem obligat, deducit prius are alieno & legitima; nihil enim occurrit in Jure Canonico, ex quo hujus controvercis decisio dicta possit. Afflunt quidem in hanc rem Capitu duo, nempe Capit Littera, de voto &c. & Capit Ex parte, de confessib. At respondetur, ad Capit Littera quod attinet, ibi supponit Votum ad heredes, acceptum suffit; ad alterum quod spectat; agi eo loci, donec ibidem Barbera n.s. de Voto, quod populi nomine factum fuerat; quodque voventis successores per annos plus quam 300. executi fuerant.

Opponi potest id quoque, quod dicitur in ff. l. 50. l. 2. de politice, sub finem: *Qui portem decimam bonorum vovit, si deficerit ante septuagesimum, heres illius hereditario nomine decimam obfricabit eis; nisi enim obligacionem ad heredem transire constat.* Sed responderet, admidum probable est, aut Votum illud ad communem bonum, vel ad Rempublicam pertinuisse, ut Glosa monet, & tacite, quod inde consequitur, acceptum suffit, aut tamquam legatum defuncti testamento expressum suffit.

Verum ut res habeat, ea est probabilitas Doctorum opinio, (a) Bonacina quidem monente, vota etiam realia, quae quis edidit, ante quam Monasterium ingredieretur, post Professionem non amplius locum habere, quia vota profras omnia tam personalia, quam realia, ut Autor hie ait n. 7. de Voti obligatione verba faciens per Professionem cessant, atque extinguntur; ita ut nec Monasterium nec heres ejusmodi Vota implere teneantur, nisi ea acceptaverint, & sane per mortem, que omnia extinguit, extinta quoque videtur elemosynas erga donum, de qua in defuncti testamento verbum quidem. Ita quacumque liberalis propria facta fuerit, nisi eam Testamentum firmaverit, vel moriens ejus executionem mandaverit, omnino locum non habet.

In Ligetii Lega declarat Glosa Episcopum voti hujus executionem ad heredes petere posse, ut supponit illa Testatorum ita cum iam moreretur, intrinsecus. Convenit, Autores ita vulgo sentire; qua de re Pyrrhingas, Molina, Sylvius, Bonacina confuli possint; sed id deponit, omnino non nisi ex marginem probabilitatem patet.

Ex hactenus ditis concludi potest. Titii heredes nequam teneri posterioris quadrienni, de quo quidem est, elemosynas erogare, seu quia presumi potest non eam ei menem suffit, ut eam elemosynam tam longo tempore largiretur; sed quia illa ea de re in ultimo in Testamento, mentione fecit, neque eam moriens inservit.

Decisum Parisiis hac die 4. Octobris an. 1704
G. Fromageau.

C A S U S II.

Conditionatum suscipienda Religionis Votum a puella emissum.

¹ Puella, quis Religiosam Professionem vovit, si peculiari nominatio adolescentis numerus nequeat, votum suum, quantum in ipsa est, implore teneat.

² Post Episcopum in hac Voto, quod conditione suspensum est, dispensare, at, conditione implere, non potest, nonnullorum Auctiorum sententia.

Q U A E S I T U M .

Filia familiæ annorum septuaginta cum dimidio adolescentis amore capta, annuum suum nemini aperient, Deo in Ecclesia femel, iterum, tertio, quarto, & quinto promittit, se, si minis eidem Adolescenti nubere nequeat, votum suum, quantum in ipsa est, implore teneat.

I. An ea conditionata promissio, quam edidit, atque iuravit, sit veri nominis Votum, atque ejusmodi, ut sibi servandum sit? Circumstantiae, finitimi, satis ostendunt eam non alia de causa ita promissum, quam ut in illud matrimonium parentum suorum consentum, ex profecto renuntiat, & ab eo, quod tam alte animo impreferat, confitit. Quamobrem quarti illa in presentia.

I. An ea conditionata promissio, quam edidit, atque iuravit, sit veri nominis Votum, atque ejusmodi, ut sibi servandum sit? Circumstantiae, finitimi, satis ostendunt eam non alia de causa ita promissum, quam ut in illud matrimonium parentum suorum consentum extorqueret.

L. 18. num. 336. Sayrus in Sav. l. 6. cap. 11. num. 77.

(b) Suarez t. 3. lib. 6. cap. 22. de Voto. Layman. lib. 4. tract. 4. c. 8. n. 10. Leijius l. 2. cap. 40. dub. 18. n. 131. Bonac. disp. 4. l. 2. p. 7. § 4. Tabular. tom. 2. cap. 18. q. 6. num. 37. Reginald. Lazarus. Tom. 11.

II. Si forte in his promissionibus Votum occurreret, con fugiendum ad Romanam Curiam effet obtinendis dispensationis gratia? Prefectum cum in ejusmodi circumstantiis Episcopi ea facultate pollere videantur. Rogantur humillime Sorbona Doctores, ut suam super hisce questionibus sententiam aperiant.

R E S P O N S I O .

Confidimus Conscientia subscriptum censet, ut propositis questionibus satisficiat,

Quoad primam, compertum fieri, puellam, de qua questione instituta est, cum se Religio nomen daturam quinque distinctis vicibus Deo promiserit, satis liberam suffit, ut obligacionem contraheret, ac proinde ejus Votum propriis dictum Votum esse, ex quo sequitur oportere, ut ipso, quod per eam fieri poterit, illud implear.

Quoad secundam, Puellam curare posse, ut a Voto, quod edidit, extinxatur, siquidem ei legitimi dispensationis, aut commutationis petenda causa suppetat; quod ex proposita facti specie non apparet. Ad quem porro tandem configuit? Ex communis Theologorum (2) sententia, Episcopos potest in Voto, cui conditio apponitur, dispensare; non tamen, nonnullis docentibus, vel ad Rempublicam pertinuisse, ut Glosa monet, & tacite, quod inde consequitur, acceptum suffit, aut tamquam legatum defuncti testamento exprimit jussus.

Nihilominus probabilitas est, ut videtur, opinio contraria; quam etiam complures tuentur Auctores, ut Navarus, Cardinalis Toletus, Sanchez, Diana aliqui, quos Pachal in medium assertur (c). Et fas quamvis Religio Votum sub conditione emittit, statim atque impleta conditio est, abolutum evadat, & obligatio, que Votum consequitur, per fit quotdam effectum obligationis Votii absoluti & conditionis expertis; promissio tamen, que magis in voto spectanda est, quippe que ejus naturam & essentiam constituit, absoluti Votii promissioni ab origine, ac primo aequalis non fuit, cum voluntatis consensu in Voto conditionato non nisi imperiebus sit. Voluntas enim non ipsa per se directe eo spectat, ut Deo Religiosi professionem promitteret, nec potissimum divini servitii, ac Religiosi studio permuta fuit; sed potius eam traxit immediate res cui apposita conditio fuit, nempe matrimonium cum adolescenti, quem amat, contrahendit & didicunt.

Addi potest, ejus voluntatem non nisi per aliquid extrinsecum Voto se ad Votum ipsum determinasse, videlicet conditionis complementum, atque eventum in causa suffit, ut puer voluntas Religiosi obligationem subiret; unde vero ejusmodi fuit ejus Votum, ut omnino ab extranea, parentum scilicet voluntate penderet. Ex hac omni disputatione licet inferri voluntatis consensum nec parem, neque adeo perfectum in conditionato, atque in absoluto Voto esse. Quamobrem cum reservatio ex earum rerum numero sit, quae odiolo dicuntur, & sunt, in hoc proinde negotio restrictio opus est ex tria regula, ossia suis restringenda; atque ita si Votum fore absolutum reservari debet, illud, quod conditione suspensus, reservari esse non debet, etiam postquam conditio completa est. Itaque Episcopis in eo dispensare potest, quia reservatio non dubius causus, sed certus, nonnullibus omnibus, esse debet.

Decisum Parisiis die 26. Februarii an. 1696.
G. Fromageau.

C A S U S III.

Emissum metu Votum.

Votum præ criminis debita formidine editum obligat coram Deo, nec nisi majoris boni gratia mutari potest.

Q U A E S I T U M .

Qui crimen corporali ponit per Leges obnoxium patravat, paulo post veritus, ne comprehensum Judici si- stetur, in Ecclesiam se contulit, ibique verba hæc pronuntiatur.

nun-

Bb 3

punctivit: Si posnam, quam mea culpa meretur effugero, tuncque latuero, vovo me, quicquid bonorum mihi est, certam scuta centum mille supererent. Hospitali datum. Recedit ille deinde, annosque viginti transigit editi voti prorsus immemor.

I. Queritur, an veri nominis Votum emiserit, quod profide in iure conscientie implere tenetur? Libera persona est, & prolis expers; exiguum ejus patrimonium est, sed heredes habet admodum pauperes, eosdemque virtutee preditos.

Dubitamus ea ratio est, quod ei non satis metus fuisset videtur, ut Votum ederet. Gravis formido ponit ei animi libertatem ad deliberandum necessariam admittit; eoque magis, quod cum ejus animus ad timorem sit factus, non est vero simile annos viginti, quin ei Votum in mente veniret, praeterea, si, quicunque ad veram promissionem alacritas & promptitudine requiriatur, ei praeceps fuisset.

II. Facilius, qua summus Pontifex & Romana Curia in simplicibus votis dispensant, eadem committunt, non levius argumentum est ejusmodi vota non adeo stricte obligare videbis quoniam si alter videretur, nancquam ea miseri melioris causa mutanda essent, quod tamen nequam servatur.

III. Votum quilibet pactum est; quodvis autem pactum non modo libertatem postulat, ut contrahatur, sed etiam, ut id ipsum fieri placeat; id quod in hac facti specie non occurrit: si, persona hac ritum alyssem, & a loco, ubi crimen committeret, diffusum obtinueret, de hoc edendo Votum minime cogitaret. Praterea ad pactum, vel contractum tria requiruntur: persona, qui promisit, persona, qui acceptat, & res, de qua convenit. Hic vero persona, qui promisit, rei vagae, & indeterminata timore promisit, eique non adfuit, qui promissionem Dei nomine acceptaret, & quod inde conjectur et.

Quod si id votum esse judicetur, queritur, an ad litteram si impleendum, argue an ejus dispensatio, vel in alia bona opera commutatio peti possint?

R E S P O N S I O .

Constitutum Conscientiae subscriptum, quod propositam facti speciem vidit, existimat, personam, qui vorvit lo omnia sua bona Hospitali datus, siquidem peccatum suo criminis respondentem evitare potuisse, neque in ipsam inquisitionem sufficeret, in iure conscientie teneri suum votum implere; illudque menti malo, qui eadem persona digna erat, multas redditum non sufficeret. Videbat enim ei praeceps fuisse sufficiens deliberatio; malum non ignoravit, ut ab eo liberaretur, ad Deum se convertit, eique promisit, si a malo liberaretur, atque adeo si minime requireretur, futurum, ut Hospitali patrimonium suum largiretur, nulla contigit inquisitio; conditione proinde completa, extra omnem dubitationem alicun postulat, promissum standum esse, cum in hoc negotio nihil non maxime ratione consonum sit. Necque vero ejus oblitus circumstantia est, qui perfudere debeat si necessariam deliberationem praefixa non sufficeret.

Obiectio porro ex facilitate, qua Veterum dispensatio seu commutatio in Romana Curia conceduntur, petita non est magni ponderis; praterquammodo enim propagunt Theologi Veterum dispensationes seu commutationes non sine legitima causa concedi oportere; id etiam in animo habent Canonista, iisque iphi, qui in Romana Curia res has ipsas procurant, ut licet intelligi ex Pyreto Corrado Praz, *Dispensatio Apollonica*, cap. io. n. 6. ubi in hanc rem assert authoritatem Glorie in c. Non est, de vot. & vot. redempt. & in cap. Quarto, de officio Ordinis. Nec quicquam virum habet arrogatae praxis, cum obligatione agitur, quia dum vivere tum naturali Jure nascitur, cuiusmodi est executio voti, quod est rei bona Deo deliberate & consulto facta promissio.

Nec vero majus id pondus habet, quod tertio loco possum est; quoniam voventi persona integrum iuit vovere, aut a vovendo absindere, nemus prorsus impulsi, potiusque Votum non fieri, quin ulla vis perculsum quad exierores casus existeret, quam vim subiret puerla, quam parentes, mortem aut carcere munitantes Religionis votum edere coegerent.

Dispensationis autem, seu commutationis, quod attinet ad votum hoc, petenda causa nulla esse confitetur, nisi forte proponatur maius bonum, quod non solus ad rei substantiam, sed etiam ad presentem, quae rem comitantur, circumstantias est exigendum. Quod autem dictum est, oportere, ut votum acceptetur, tam ex naturali quam ex divino Jure factis est, rem voti promissam bonam esse, ut a Deo acceptata censeatur; & ita quidem nisi Ecclesia impedimentum aliquod apposuerit, quemadmodum eam statuisse non ignoramus, ut Religionis vota nullum robur haberent, nisi certis quibusdam regalis, quas ipsa auctoritate sua instituit, conformia essent.

Decimus Parisii die 12. Aprilis an. 1680
Aug. de Lamer,

390
V O T U M .
C A S U S IV.
A Civitate editum Votum.

1. *Urbis Incola*, qui Actu requisitis omnibus formulis infrafructu publicum, sed personale votum ediderunt, illud implere renuntur.

2. *Voto suo posteris ac successores obligare non posuerunt.*

3. *Si liberari volent, ac Episcopum dispensacionis gratia confugiant necesse est.*

Q U A S I T U M .

Queritur I. An Urbis Incola, qui Actu deliberatorio, quem publici Ministeri, Consules, primusque nota Cives subscriperunt, in perpetuum die 22. Decembris junium fervoratus, dieque 23. ejusdem mensis ab omni fervore operi vacuates promiserunt, ut injuriam Christi Domini irrogatum repararent, quod neque sublate fuerit sancta Hostia, quae per diem totam exposta non est inventa in Ostenforio hora quarta circiter pomericiana, tenebatur sub mortali peccati pena jejunium diem festum servare, cum supra superioris Ecclesiastici Sanctio sit, sed tantum permisso Sacrae Confessionis Sacramentum exponendi, illudque instituta Procesione, per universam Urbem deferendi die ipfa 23. Decembris, cum generali Civium Actus homologatione.

II. An Incola ipsi, qui eundem Actum subscripterunt, ad ejus jejuniū dieque Festi oblationem suis filios ac posteros in perpetuum obligare potuerint, quemadmodum etiam an Capitulo, quod astellum est, promulgaverint, Servitium & Procesionem se perfecturum, potuerit eadem Legi Canonicos futuros obstringere?

Animadversio dignum est, Presbyterum in Collegiata huic loci Ecclesie habitu acutum accusatum fuisse, quod sanctam Hostiam furripserit, Decretum confessionis in carcere adversus ipsum exire, multosque testes apud Judicem depoluisti, se quidem astellus, cum illa Altare confundere, elataque vox, cum defensisti, populum increparerit: *bens vos, quid agitis? Hostia nulla est; idololatriz vos crimen obtinguitis.* Deinde tandem ille ab ejusmodi accusatione liberatus est per Decretum contradictionis editum in Camera de la Tournelle: quod in causa est, ut Populus ad jugum sibi impostum excutendum alleget in praetoria, Sanctum Sacramentum sublatum non fuisse, atque jejuniū dieque Festi obligationem, cum non nisi conditione complita, extra omnem dubitationem alicun postulat, promissum standum esse, cum in hoc negotio nihil non maxime ratione consonum sit. Necque vero ejus oblitus circumstantia est, qui perfudere debeat si necessariam deliberationem praefixa non sufficeret.

Quamvis porro Refractum eam accusationem rejicerit, plures tamen sublati Sancti Sacramentum probations quam negationes occurserunt: Canonicus enim, qui tunc hebdomadaria erat, testatur Sanctam Hostiam a se postitam fuisse, idemque relatur omnes Canonici, qui Altari Majori proximi fuerant; quamobrem quicunque tandem hoc sacrilegium commisiterit, videtur nou amplius populus a contracta obligatione eximi posse, quod constendarit Sanctam Hostiam in Ciborio remansisse, eumque, qui Officio fungebatur oblitum fuisse eam in Ostenforio ponere, testarium omnibus Canonici, se, visitato ex parte Ciborio, parvas tantum Hostias Fidelium Communioni definitas in eo conservare.

II. An non satis foret publici huius Voti: jejunium, diemque Festam quod eos spectant; qui Actum subscripterunt, quod Sede Apostolica dispensationem peti, quoniam occurrit annua transgreditio duplicitis hujus Voti, quod se re nemo unus servarit ex Clericis five ex Laicis, ad jejunium quod attinet; cum ceteroquin Officium & Procescio quotannis faciat?

R E S P O N S I O .

Theologia Doctores subscripti, qui proposita viderunt existimant, Urbis Incolas, qui Actum, de quo in Expositione ediderunt, eosque generatis omnes, qui eidem Actu vel externo aliquo signo, vel secum in animo assensum prebuerunt, jejunii, dieque Festi servandi obligatione prescriptis diebus sub mortali culpa pena teneri; praeterea vero si eundem Actum probaret Episcopus, quod per ejus homologationem fatus ostendit, quin peculari mandato opus esset; illud enim Subscripti pro certo ponunt in ea Actu, tria illa occurrere, quibus voti via & ratio continetur, & sunt deliberaatio, propositum, promissio, ut ex Toecologorum doctrina tradit D. Thomas a. 2. q. 88. art. 1. in corp. verbis hisce: *promissio autem procedit ex proprie faciendo; propositum autem aliquam deliberationem praestigat, cum sit actus voluntatis deliberata. Sic ergo ad Votum tria requiruntur: primo quidem deliberatio, secundo propositum voluntatis, tertio promissio.*

cum quadam die summopere turbaretur, ita Deum allocuta est:

Domine vovo me nunquam nupturam, si tu me curis exemeris, quas patior i' timeisque se a Deo non auditam, incrum, Domine, inquit, vovo, nec sermonem absolvit, esdem enim temporis puncto ad se ipsam converta, quid agis, inquit? nova hec tentatio est; que nullum me votum editum voveram, Voto me obtringo; tum vero se maximis turbatam sensit, quod votum edidisset: eoque magis quod perturbationes non desisterunt, quis octodecim preterea mensum proposito ejus animus exagitarunt.

In hac facti specie rogantur Doctores, ut pronuncient, au ejusmodi votum validum sit? Illud quidem puerla non matrice deliberas, sed veluti desperantis in modum edidit: conditio, etiam suspensus fuit, nec implita conditio est.

Atqui scire juvat, eandem Puellam, cum ei matrimoniū proponeret, ipsa vero ob Votum, de quo supra, penderet animi, ad Conciliorum suum consilii gratia accessisse, & ex eiusdive, votum, quod emiserat, ratum firmumque esse. Itaque ut ex necessitate virtutem eliceret, ante Sanctum Sacramentum se fistens ita se locutam credit: Domine, quandoquidem ipsa me obtrinxii, me cibi ruris devoveo. Ipsorum quidem verborum, que protulit, ipsa non meminit, atque adeo an verba illa protulerit, sed se votum inire videtur se fane meminit, cum pro certo haberet eo se jam ex Confessarii responsu obligata fuisse; si enim se liberam esse credidisset, secundum hoc Votum non emisisset.

Poterius hoc Votum esse melius, quam prius, & puella, de qua agitur, tenetem Cœlibatum servare?

R E S P O N S I O .

Conscientia subscriptum censet posterius Votum nullum esse, quia non est editum nisi vi prioris Voti, quod puella validum credit, cum tale non esset: tum enim ejus animus turbatus erat, malorum cogitationum plenus, ac prope de falso desperans; non ergo illa tunc libertate ad veri nominis Votum necessaria gaudebat. Porro ex Jure confirmationis promissionis invalidus, que valida per errorum supponitur, non magis obligat, quam ipsa promissio: *Non confirmatio, qui errant, inquit Lex 15. Si per errorem, si de iuris.* omni. jud.

Hoc nixi principio Sylvester v. Matrimonium 4. §. 10. Navarrus in man. cap. 12. n. 7. Sanchez l. 1. disp. 16. n. 7. de max. pronuntiant Professorem religiosum invalidum, cum ab eo confirmatur, qui ejus multitatem ignorat, validam non evadere. Eadem est ratio voti, quod nullum est, haud melius evadit, cum renovatur, ejus nullitate non cognita, quia nempe in eo, qui illud confirmat, nec scientia, nec libertas fatis est: *Si quis, inquit Sanchez, invalidum Religionem vocat, & postmodum ex ignorancia ratificat, non manet obligatus, sed operiet, ut velis ratificare, habita nostra nullitas prius voti.*

Hoc eodem principio votorum confirmatio, que in Monasteriis quotannis editur, majorē obligationem minime inducit, si ignoraret Professionem nullum esse, vel quia non inter Novitatus confessus fuit, vel quia etas ad Professionem requiritur, non adiut. Renovatio non partit obligationem, sed supponit, confequitur;

Hinc sequitur, puellam, de qua quidem est, non magis posteriori, quam priori Voto obligari, cum illud non edidisset, nisi quod prius validum crederet, dubio procul non editum, si prius illud nullum est pro certo habuisset: *Quod si fecerit, credens se obligatum, alias non ratificare, non renunt ad illud, inquit Sylvester. Quamobrem cum puella hujus voti nulla sit, libera est, ut proinde quamcumque voluerit, statum eligere, atque amplecti possit.*

Decimus Parisiis hic die 14. Decembris
an. 1673. Augustinus de Lamer.

C A S U S V .

Votum turbato animo emissum.

1. *Nullum est Votum, quod sit animo violentis tentationibus perturbato, quis runc nec cognitus nec liberatis fatis adiutor, ut proprie dicta obligatio contrahatur.*
2. *Sed Novitatum amplexus, & bona fide conatus pro viribus ad Professionem se comparare, non ius viribus esse confiteri, ut Regula servanda per se, editi voti dispensacionem a Pontifice petere, & in pristino statu tranquillo animo remane-*

Q U A S I T U M .

Puella, cum impensis atque exercitando cogitationibus angeretur, & in tam miserlo statu versans proponendum desperaret, in animum induxit credere fore, ut, edito catus Voto, ab iis omnibus angustiis liberaretur. Itaque

Lame Tom. II.

G. Fromageau.

C A S U S VI.

Capucinorum Ordinis suscipiendo Votum:

1. *Ecclesiasticus, quamvis delicate corporis habuit, qui se Capucinus nomen daturum vorvit, in eum Ordinem ingredi debet.*
2. *Sed Novitatum amplexus, & bona fide conatus pro viribus ad Professionem se comparare, non ius viribus esse confiteri, ut Regula servanda per se, editi voti dispensacionem a Pon-*

possit, cum e res esse iudicaverit, pro potestate se dominio, quo in inferiore suum gaudet vi Voti obedientia, quod ipsi praescribit, ut (s) Pelizarius offendit. Hinc apparet, quod Exponentem, si novum hoc Votum non edidit, non ideo illud edere non posuisse, quod obedientia Votum emiserit, nec amplius sif juris esse censetur, sed quod in iis circumstantiis ediderit, que illud nullum redderent.

Ad secundam ac tertiam questionem, sif vero Votum, non petenda scilicet dispensationis, inquit Moronus loco supra laudat, furem fatus cum limisca intentione non se obligandi Exponentem, si novum hoc Votum, non edidit, non ideo illud edere non posuisse, quod obedientia Votum emiserit, nec amplius sif juris esse censetur, sed quod in iis circumstantiis ediderit, que illud nullum redderent.

Ad secundam ac tertiam questionem, sif vero Votum, non petenda scilicet dispensationis, inquit Moronus loco supra laudat, furem fatus cum limisca intentione non se obligandi Exponentem, si novum hoc Votum, non edidit, non ideo illud edere non posuisse, quod obedientia Votum emiserit, nec amplius sif juris esse censetur, sed quod in iis circumstantiis ediderit, que illud nullum redderent.

Ad secundam ac tertiam questionem, sif vero Votum, non petenda scilicet dispensationis, inquit Moronus loco supra laudat, furem fatus cum limisca intentione non se obligandi Exponentem, si novum hoc Votum, non edidit, non ideo illud edere non posuisse, quod obedientia Votum emiserit, nec amplius sif juris esse censetur, sed quod in iis circumstantiis ediderit, que illud nullum redderent.

Ad quartam, si cum modo, de quo supra, Votum hoc novum editum ponitur, hoc in ea Superiorum, coquem per-

mitente, quemvis alium approbatum posse in eo dispenseare, quoniam non perinde a Vota cetera reservatum est.

Ad quintam, si Exponentis animo plena libertate gauden-

te votit, eaque cogitatione, Votum illud ad tentationem,

qua tunc angebarit, depellandam utile fore, si ea præterea

votit animi preparatione, quae sub initio responsum ad

secundam ac tertiam questionem declarata est, non est ei

concedenda Vota illius dispensatio, si ad ejus spissitatem bo-

num facere censetur. Econtra si judicit vir prudens ejusdem

Votum dispensationem, vel in aliquo aliud commutationem

Exponenti uilem fore, non quidem illi animo tutus erit, si

confilio sibi proposito acquiescat.

Ad sextam & postremam questionem responderetur, novum hoc Votum non impedit, quoniam Exponentis aliquorum quatuor Votorum dispensationem petere possit, siquidem ejus petendere atque obtinende fatis graves ei causa supponit; dictum est enim supra novum illud Votum simplex tantum, ac minime reservatum esse, nec, si validum quidem fuerit, Ordinarii vel Superioris potestatem excedere. Præterea causa, propter quas Exponentis Votorum quatuor dispensationem ab eo impetrabit, ad quem spectat eadem concedere, et denum tendent, ut appareat novum Votum illud aut nullum ac fundamenta expersi suffici, aut falso non amplius subsistere.

Decimus in Sorbona hac die 21. Maii ann. 1701.

Germannus Fromageau.

T. B. Bourret.

N. Petitpied.

C A S U S IX.

Simplicium Votorum obligatio in Mulierum, qua
Hospitalaria dicuntur, Communitate.

- 1 Vota simplicia, qua in nonnullis Communitatibus emittuntur, in quibus bonorum proprietates servantur, etiam Deo quodammodo perinde obligant se Vota solemnitas.
- 2 Quia pueri vota ea simplicia ediderint, nihil omnino vel da-re possunt vel accipere abisque Antistitis confilio.
- 3 Regule ab intelligentiam argue explicacionem verborum horum. Abisque Antistitis confilio.
- 4 Eos Confessorius absolvere nequit, nisi paupertatis Votum, quod emiserunt, se servaturas promittant.

Q U A E S I T U M.

EX quarundam Monialium, quibus nomen Hospitalaria, paupertas, quam ipsa proutentur, non est ejus similius, cuius observantia in Monasticis Votis edendis proutinitur, hoc est non impedit, quoniamus Testamento vel ab inchoato suorum haredes sint legitime, supplementum sibi vindicent, omnes omnino donationes acceptent, libera gaudent eorum

(s) Pelizarius tom. 2. tract. 3. cap. 4. num. 61.

bonorum dispositione, qua ad ipsas spectaverint, & generaliter ad res proprias quod attinet, ea prius ratione agant, quae seculariter agere possunt, omnium civium Actuum capaces.

Possunt tamen excellenter eam virtutem colere, quam aedio in Evangelio suo Christus Domini commendavit, inquietus, *pauperes spiritu*, ii nempe, qui a creatis rebus omnibus animo abduti sunt, & in queru corde nihil est, quod Dei locum occupet. Eo consilio debent illa quotidie secundum ipsi rerum omnium proprietatem abjicare, solantes coram Deo se paratas esse, cum divine Majestati placuerit, omnium reliquiae, leque nunquam ultra rei magis addictas fore, quam ei placere cederint.

Ut autem ad hujus confilio proximam devenant, quamvis bonum ipsum retineant, eis tamen usi se omnino spoliare debent, adeoque Moniales (sunt hec ipsa Constitutionum verba) nihil prorsus accipere, donare, disponere absque Prelate consilio possunt, ita quidem, ut nec eam heretem iniiciere, nec ei quicquam Testamento legare possint; idemque quoad Directorem & Capellanum servent.

Capitus, quod proxime precedit, hic est titulus: *De obli-*

gationibus, quas contrahentes Moniales, deinceps Votis.

Votorum formula in eorum Ceremoniali effectur in hunc modum: *Postquam Novititia se publice obseruit ad Altare, ut Deo, pauperibusque agorae in Hospitali deseruit, in castitate, paupertate, auge obediencia, Celebrans interrogat, an sibi videatur oblationem suam exequi posse; respondet illa: se quidem ita sperare, Deus adjuvante. Tum eis ita alloquitur Celebrans: Promitte igitur a iure, filiola, te, quod haec in Domo extieris, obedienciam Ministris, Directoribus, Rectoriis, Administratoriis, & Patri spirituali prefistarum, necnon Dominis, qui hic ades, & tis, qui in posteriori preserue, ac quae adeo te in castitate ac paupertate perficiant, quam maxime poteris, de pauperum agoranum servizio, cura, ac salute follicidium. Recepit Novititia: Evidem, mi Pater, ita pro-*

mittit. Tum vero subdit Celebrans: Harum promissionum gratia, ego te, Filiola, recipio in harum Monialium numerum, ut hujus Familia spiritusclusus in perpetuus bonus gaudens.

Animadversum quoque est, earum Regula cap. 6. hec haberi: *Reformationis Sororibus quoniam Professis proprie-
tibus vestiti quidam peccati pena eas obligant, nisi ratione con-
tempnus, scandali, vel acidis, &c.*

Queritur ex Conscientia Confilio,

I. An promissa, quibus ha pueri se obstringunt, se nempe caffitent, paupertatem, & obedientiam, quoad ibidem veritate, inquit, servatur, spectanta hanc tanguum ve-
ri nominis Vota, quibus sub mortali peccati pena obligantur?

II. An paupertatis Votum cum restrictionibus ad Capitis modo laudati calcem propofitis eas pariter obliget sub mortali peccati pena, si forte dederint, accepterint, diffo-
runt, quod ad ipsas pertinent, absque Prelate confilio?

III. Quid tandem abique ejusmodi confilio ab his donari vel accepit necesse fore, ut effet lethalis culpa materia?

IV. Quo sensu accipienda verba haec, *abique Prelate con-
filio, an ita, ut ejus permissionem & confessum significant?* An vero sufficiat pueras ei declarare, quid dent, accipiant-
ve, quin ejus permissionem & confessum obtinere tentan-
tur?

V. Facta hypothesis paupertatis Votum cum expositis restrictionibus sub mortali peccati pena Moniales has obligari, queritur, quomodo se gerere debeat Confessorius, qui probe novit, et non verba quidem Antistitis de his facere, quo proprie intentionis gratia, & in pensionum suarum solutionem percepient? Debetne illi Sacramenta his denegare, quod hoc in capite resipuerint? Potest, earum nam animos turbet, de his conticefero, quae ipsi confilio primum prudens, aut fortasse mollius in hoc articulo concidere potuerit?

R E S P O N S I O.

Confilio Conscientia subscriptum, ut propositis quæstio-

nibus satisfaciens, respondet,

Ad primam, Promissa, qua edant Hospitalaria de... seruanti paupertatem, castitatem, & obedientiam, quoad in Familia perfruent, veri nominis Vota esse, quoniam pro-
missa sunt a perfonis idoneis Deo facta de meliori bono: quippe cum ad Votis essentia minime necesse sit, abso-
luta illud, & perpetua esse. Jam vero Votum quilibet ipsum per se sub mortali peccati pena obligat. Hoc Theologum communis sententia est: *Hab. nro. 1. Communionem, quia primam fidem irritam facerunt*, inquit D. Paulus 1. Tim. 1. vers. 12. Ad qua verba D. Augustinus in Psalm. 75. *Quid est?* inquit, *primam fidem irritam fecerunt? Venerant, & mor-
didissentur. Eadem quoque Canonitarum doctrina est in cap. Licer. de voto. Lices universis liberum sit arbitrium in-
venire;*

*vendo; usque adhuc tamen soluto necessaria est post Votum, ne sine proprio salutis dispensio aliqui non licet resipere. Et fave irreverentie gravis reus est, quisquis in hoc negotio obfir-
et Deo fidem fallit, ut preinde offensa hec non nisi ex levitate materie, vel ex inadvertentia possit immuni.*

Cum porro in Constitutionibus dicitur, eas sub peccato non obligare, id non de Votis, que semper excipiuntur, sed de parsitutis Sanctionibus est accipientium.

Ad secundam: ei quidem fatus esse factum per ea, quae haecenam dicta sunt; quod si quid addendum est, id occurret post.

Ad tertiam: Facta hypothesi Hospitalarias de... nil satisne Prelate consensu accipere aut dare posse, pronuntiari potest, eas, quae generatim tam arcta paupertatis, quam arcta Monialium paupertatis est, legibus adstringi nequaquam videtur, quod utrum tamen aqua perfectam paupertatem is fervuras promisisti. Ita quidem judicari potest ex ipsa Constitutione verbis illis: *Quamvis ipsi remaneat potius fundus, omnino tamen usi spoliare se debet.*

His ita se habentibus, quae summa, quique valor Moniali mortali peccati contra paupertatis votum materia est, his quoque Hospitalaris esse debet. Jam ut Monialium contra paupertatem lethaliter peccet, majora summa opus est, quam si de fato ageretur; de Antistitis quippe quod subditum, hoc est veluti de matre quodam filium favorabilis presumitur, quam de persona, cui invita ex repellenti bonum surripitur. Præterea in negotio transgressionis Votis paupertatis antequam definitur, an culpa lethalis adsit, spectatur qualitas rerum, quae dantur, aut accipiantur, & perfornarum, quibus dantur; si enim Sorori, vel ad domesticum usum datur, majus aliquid dandum est, quam si extraneis personis tribueretur. Ea quoque ratione Constitutiones ad paupertatem spectantes in hac fatti specie pensanda sunt, que ab iis servantur, quae cateram maxime regule student. Itaque generatim statui potest regula loco non minus requiri, ut Mulieribus hinc peccatum mortale contra paupertatis Votum existat, quam ut filii familiis lethaliter peccet, cum Patri furatur. Vide Pelizarius tom. 1. tract. 4. cap. 2. f. 4. subiect. 2. quæst. 3.

Ad quartam, Confilio vocabulum, si stricta significatio sumatur, non idem ac permissionem seu confessum significare. Votum ex Theologie post D. Thomam cap. 2. q. 14. nihil est aliud quam medianum ad consequendum finem propositum interventum inquisito, quin abolitus, sororum ultimum singularem suscipi necesse sit. Neque vero ipso potest iniuste, ut confilio subdandum mandetur, si illud amplecti aut non amplecti liberum sit. Glossa enim in caput Cam. 10m. de arbit. v. 1. sic hinc objectioni respondet, semper esse peritentiam explorari sapientum virorum qui sapientem apta facienda rei media, fine quibus res ipsa facta non sufficit. Sylvester v. Confilia Paqualius quæst. 4. moral. quæst. 39. Sanchez lib. 5. moral. cap. 4. num. 64. & libro de matriis dip. 34. num. 24. Pelizarius tract. 4. cap. 5. f. 3. f. 4. quæst. 6. num. 65.

Si Ius & Canonista consuluntur, confilio nomen nullum secum altera obligationem juxta tritum illud ductum ex cap. Quæst. 14. quæst. 1. Confilia ex voluntatis; præceptum necesse. Panormitanus in cap. Cam. 10m. cit. idem assert. post Ostiensem: *Ista dicendum de confilio nam secundum suam ethy-
mologiam idem quod Confessorius responsio legere: quia is,
qui requirit confilium, habeat legere seu eligere id, quod sibi ma-
gis videatur ex responsionibus Confessoriorum; unde ex propria signifi-
catione vocabuli non sentitur sequi confilium, sed facit est re-
quiro, & intra se legere, quod magis videatur ex responsionibus Confessoriorum. Interdum quidem hoc ipsum confilio vocabulum contentum significat, ut appareat ex C. Venerabilis glossa de offic. del. interdum quoque non nisi purum tamquam confilium innatur, ut in cap. Cam. 10m. supra laudato. Itaque in Jure Confilio nomen aliquicunque, sed ambiguum est, ut prouide non aliter cognosci possit, quo deum sensu fit, ut sententia sententia, et peritentiam, nec per sonum, nec per formam, ratione habita: *Et sic hic interpretatio secun-
dum qualitatem negotiorum & personarum. Panormitanus lo-
cum appellato proponit satis plures, ex quibus regulas vocabulum
in circumspectiarum, que occurrit possunt, varietate su-
mendum sit.**

His politis, cum in aliatis Constitutionibus dicitur Hospi-
talariis minime licere quicquam sumere, dare, disponere abique Prelate consensu, hoc confilio vocabulum hoc loco de permissione, de quo consensu accipientium est; tria quippe in hac fatti specie pensanda sunt. I. Perfonarum qualitas, hoc est subdia confilium a Prelate inire debet. II. Qualitas rei, ut nempe servetur Votum, quod obligat ipsum per se, ne quid nisi dependenter a Prelate ipsa dispo-
natur. III. Finis, cuius gratia jubentur puellae confilium petere, ut videlicet illa a honorabilem usum omnino abducatur. Porro qui possent ipsa a se propriorum honorum usum penitus abdicare, & excellente quadam ratione paupertatis viri-
colum exequi, si ab Antistitis confilio petentes illud sequi

V O T U M.

minime tenerentur? Tres igitur ha circumstantie fatis ostendunt haud fatis esse puellas has Antistitis declarare, quidem quidem recipiant, sed ipsa eius præterea permissionem & consentiam obtinere debere, ne contra paupertatis votum delinquant.

Ad quidem, eamdem postrem; Confessarium, cuius cura ha pueræ commissa sunt, nihil non agere debet, ut ipsi aperiat, oculique subiectat, quid edita Vota, & paupertatis potissimum exigant. Recte porro si geret, si eas ad alios super hoc negotio confundens impulerit, si ejus consilio acquirebit force noluerint; sed molliore indulgentia, faciatque charitate uteretur, si eam animos turbandi metu ipsa monere negligenter, agitur quippe de Votorum praæxi, quod grave nec parvi momenti negotium est, quodque Confessorius spiritualibus suis filiabus non declarare non debet, ne ei exprobriari possit, sua ipsius culpa eas perire patitur esse. Hac menti Divus Paulus ita Timotheum urget Epistol. 2. cap. 4. argut, oblecta, increpa, urge in omni patientia & doctrina. Cam porro Confessorius eas rationes inserit, quas ei manutenuit & prudenter inspiraverint, eas a Sacramentis repellet, si quoad editum Votum pertinet remissias agere, nec quicquid a suis ad propriam fulgentiationem peritonum solutionem accepit, ingenue Prælate significent.

Decimus hac die 24. Novembris ann. 1693.

G. Fromageau.

C A S U S X.

Vota ante suscepit Religionem emissam.

Votis solemnibus, que in Religionem emitteuntur, exhortent quacunque anno eandem suscepit edita fuerint, sique iis haec posteriora non amplius obligant, & Superior, quoniam serventur, impediunt jas obtinet.

Q U A E S I T U M.

Uella, a suis impedita, ne Religionem amplecteretur, Votum editid, si singulari sabbatis, siquidem eam a Deo gratianam obtinuerit, jejunum servaturam, sanctum Sacra-
mentum suscepit; sed post Professionem Prælati & re esse non creditur ea duo eidem permittere. Quoniam ex Sororibus Doctoribus queritur;

I. An Communio sit Vota materia?

II. An ea duo Vota Moniale obligant, atque an Vota solemnia non alia omnia absolvant, quaque combi-
nat?

III. Facta hypothesis ea Vota obligare, an possit Antistitis in dispensare, eadem cum aliis pietatis operibus com-
mutes?

R E S P O N S I O.

Confilium Conscientie subscriptum censet,

Quod questionem primam, Communionem, si in se ipsa spectetur, optimam rem est, ac proinde Voti materiam, quia generatim melius est communicare, quam a Communi-
tione abstineri; fieri nihilominus posse, ut quicquam melius esse gerat, si Communione se privet, dispositionem fuarum ratione habita, quam si ad Communionem accedit. Itaque Communio Voti materia esse non potest, nisi adjunctam habeat ejusmodi conditionem: daimmodo doctiss prudensque Director ex ea, quam sibi quis proposuerit, judicet suffici-
piendum.

Quod questionem alteram, peculiaria Vota ante Religio-
sanum Professioem emitti post Professionem ipsam non amplius obligare. Vota solemnia, inquit D. Thomas 2. 2. quæst. 88.
artic. 12. ad primum, peculiaria omnia Vota eminenter con-
tinuerint, ut quod generatim est & universale, id includat, quod particolare est; peculiaria quidem Vota in humana societa-
te sunt; fieri Deo se conferat in Religione: renuntiat & moritur priori seculi vita, ut corpus, animum, voluntate Deo perfecte devoteat; ex quo fit, inquit Sanctus Do-
ctor, ut non amplius ea peculiaria Vota servari necesse sit:

Dicendum, quod omnia alia Vota sunt quoniam parochialia opus, sed per Religionem homo totam vitam suam Dei obsequiis depositat; particolare autem in universalis instituitur. . . . non solum Religionem ingrediens teneat imperio Vota vel jejuniorum, vel orationum, vel altorum hujusmodi, que existent in sancto feste, quia Religionem ingrediens moritur priori vi-
sa.

Idem prorsus agit, qui Deo per solemnia Vota se dedit, atque ageret, qui ad exiguae summas solvendas caderet omnia sua bona, que debitum superant; atque adeo, quod vivere, creditoris sui servitio ipse se addiceret; confiterentur ille debito suo plene cumulateque satisfactione. Per vota fo-
lemnia fidelis animus se omnino abique illa refervatione

se Deo